

Bunica

O poveste de Barbu Ștefănescu Delavrancea

O văz, ca prin vis. O văz limpede, așa cum era. Înaltă, uscățivă, cu părul alb și creț, cu ochii căprui, cu gura strânsă și cu buza de sus crestată în dinți de pieptene, de la nas în jos. Cum deschidea poarta, îi săream înainte. Ea băga binișor mâna în sân și-mi zicea:

Bunica lui Delavrancea ar fi putut arăta așa

– Ghici...

– Alune!

– Nu.

– Stafide!

– Nu.

– Năut!

– Nu.

– Turtă dulce!

– Nu.

Până nu ghiceam, nu scotea mâna din sân. Și întotdeauna sânul ei era plin. Îi sărutam mâna. Ea îmi da părul în sus și mă săruta pe frunte. Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinii.

Ea își înfigea furca cu caierul de in în brâu și începea să tragă și să răsucescă un fir lung și subțire. Eu mă culcam pe spate și lăsam alene capul în poala ei.

Fusul îmi sfârâia pe la urechi. Mă uitam la cer, printre frunzele dudului. De sus mi se părea că se scutură o ploaie albastră.

– Ei, ce mai vrei? îmi zicea bunica.

Surâsul ei mă gădila în creștetul capului.

– Să spui...

Și niciodată nu isprăvea basmul.

Glasul ei dulce mă legăna; genele mi se prindeau și adormeam. Uneori, tresăream și o întrebam câte ceva. Ea începea să spuie, și eu visam înainte.

– A fost odată un împărat mare, mare...

– Cât de mare?

– Mare de tot. Și își iubea împărăteasa ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea rău, îi părea rău că n-avea copii...

– Bunico, e rău să n-ai copii?

– Firește că e rău. Casa omului fără copii, e casă pustie.

– Bunico, dar eu n-am copii și nu-mi pare rău.

Ea lăsa fusul, râdea, îmi desfăcea părul cârlionțat în două și mă săruta în creștetul capului.

Câte-o frunză se desprindea din ramuri și cădea legănându-se. Eu mă luam cu ochii după ea și ziceam:

– Spune, bunico, spune.

– Și așa, îi părea grozav de rău că n-avea copii. Și... nu mai putea de părere de rău că nu are copii... Într-o zi veni la el un moș bătrân, bătrân, că-și târa barba pe jos de bătrân și de cocoșat ce era. Și era mic, mic de tot...

– Cât era de mic?

– Poate să fi fost, așa, cam ca tine.

– Va să zică, nu era mic, mic de tot...

– Era mic, da' nu așa, mic de tot. Și cum veni îi zise: „Măria-ta, ai doi meri în grădină, unul lângă altul, că nu știi care sunt ramurile unuia și care sunt ale altuia; și când înfloresc nu știi

care sunt florile unuia și care sunt ale altuia; și ăști doi meri înfrunzesc, înfloresc, se scutură și mere nu fac. Măria-ta, să știi că atunci când or lega rod ăști doi meri, împărăteasa o să rămână grea și o să nască un cocon cu totul și cu totul de aur”... Piticul se duse, și împăratul alergă în grădină, și căută, căută peste tot locul, până dădu peste cei doi meri. Merii se scuturaseră de flori, că sub ei parcă ninsese, dar rod nu legaseră.

– De ce nu legau rod, bunico?

– Știu eu?... Dumnezeu știe...

Era așa de cald... așa de bine în poala bunicii... o adiere încetinică îmi răcorea fruntea... norii albi, alunecând pe cerul albastru, mă amețeau... închideam ochii.

Ea spunea, spunea înainte, mulgând repede și ușurel firul lung din caierul de in.

– Și se gândi împăratul ce să facă, ce să dreagă ca merii să facă mere. Unii îl sfătuiau ca să îi ude mereu. Și i-a udat mereu! Alții ziceau să le dea mai mult soare. Și împăratul a tăiat toți pomii de jur împrejur! Și merii înfloreau în fiecare săptămână, și se scuturau, și rod nu legau. Într-o zi veni la împărat o babă bătrână, bătrână și zbârcită, ca mine de zbârcită, și mică, mică, ca tine de mică...

– Ca moșu de mică?

– Da, ca moșu...

– Atunci nu era mică de tot...

– Așa mică de tot nu era. Și zise împăratului: „Măria-ta, până n-oi mulge un ulcior de lapte de la Zâna Florilor, ce doarme dincolo de Valea Plângerii, într-o câmpie de mușețel, și n-oi uda merii cu laptele ei, merii n-or să lege rod. Dar să te păzești, măria-ta, că îndată ce te-or simți florile, încep să se miște, să se bată, și multe se apleacă pe obrazii ei, și ea se deșteaptă, că doarme mai ușor ca o pasăre. Dar vai de cel ce l-o vedea, că-l preface, după cum o apuca-o toanele, în buruiană pucioasă or în floare mirositoare, dar d-acolo nu se mai mișcă”...

– Dar ce, ai adormit, flăcăul mamei?

Tresăream.

– A, nu... știi unde ai rămas... la-a-a... Zâna Florilor...

Auzisem prin vis.

Pleoapele-mi cădeau încărcate de lene, de somn, de mulțumire. Și mă simțeam ușor, ca un fulg plutind pe o apă care curge încet, încetinel, încetișor...

Și bunica spunea, spunea înainte, și fusul sfâr-sfâr pe la urechi, ca un bondar, ca acele cântece din buruienile în care adormisem de atâtea ori.

– Și împăratul a încălecat pe calul cel mai bun...

– Cel mai bun... îngânam eu, de frică ca să nu mă fure somnul.

– ... și-a luat o dășagă cu merinde și a plecaat...

– ... și-a plecaat...

– Și s-a dus, s-a dus, s-a dus...

– ... s-a dus, s-a dus...

– Până a dat de o pădure mare și întunecoasă...

– ... întunecoasă...

– ... de nu se vedea prin ea. Și acolo și-a legat calul d-un stejar bătrân, și-a pus desagele căpătâi și a închis ochii ca să se odihnească. Și... pasămite pădurea cânta și vorbea, că era fermecată. Și... cum îi aducea șoapte de departe, de pe unde ea era ca un fum, împăratul adormi, și dormi, și dormi...

Când m-am deșteptat, bunica isprăvisese caietul.

– Dar basmul?

Cu capul în poala bunicii, niciodată n-am putut asculta un basm întreg.

Avea o poală fermecată, și un glas, și un fus care mă furau pe nesimțite și adormeam fericit sub privirile și zâmbetul ei.